

## גבולות היחידה: פרק ה', פסוקים א'-ה'

נושא היחידה: ברית חורב – מעמד הר סיני

### מספר שיעורים: 1

כתבה: נעמה טורם

#### כללי

האירוע בו עוסקת היחידה שלפנינו, הוא מעמד הר סיני. מעמד הר סיני הוא אירוע מהותי ויסודי בקיומו של עם ישראל. היחידה שלנו עוסקת בתיאור המעמד והרושם העז שהוא הותיר לדורות. לתשומת לבכם – המהלך מתייחס לפסוקים שנלמדים בלמידה אקסטנסיבית בפרק הקודם.

#### פתיחה



המורה תקרין על הלוח [שקופית](#) עם שש תמונות, ותשאל את התלמידים מהו האירוע שמשותף לכל התמונות הללו (דף תמונות להקרנה מצורף בסוף המערך). על התלמידים להסביר מדוע כל תמונה קשורה לאירוע.

התשובה: האירוע הוא מעמד הר סיני.

המורה תשאל את התלמידים מה הם יודעים על מעמד הר סיני (ניתן להיעזר בתמונות).

המורה תכתוב את תשובותיהם של התלמידים על הלוח בשלוש עמודות.

עמודה ראשונה – מטרת המעמד.

עמודה שנייה – תיאור המצוות הנזכרות במעמד.

עמודה שלישית – מה קרה במעמד

#### עיון בפסוקים



את השיעור נפתח בהתייחסות למטרת המעמד שמפורטת בפסוקים שונים בפרק ד'.

כמו שציינתם, למעמד הר סיני הייתה מטרה – יצירת קשר וחיבור מחייב בין עם ישראל לקב"ה.

המטרה הגדולה הזו מתחלקת לשלוש מטרות משנה שמופיעות בפרק ד'.

כדי למצוא את המטרות האלה, תחלק המורה את הכיתה לשלושה חלקים, כאשר כל שלישי של הכיתה יעיין במקור אחד וינסח את המטרה למעמד הר סיני שמופיעה במקור שקיבל.

המקורות: פרק ד' פסוק י', פרק ד' פסוק י"ד ופרק ד' פסוק כ'.

המורה תכתוב על הלוח את שלוש המטרות (תחת העמודה המתאימה):

1. עם ישראל ילמד לירא את ה'.

2. הענקת משמעות לבחירה של עם ישראל כעם ה'.

3. הכנה לחיים בארץ ישראל.

פרק ד' מפרט איך מעמד הר סיני מכין את העם לחיים בארץ ישראל? המפגש עם העמים שיגורו בארץ ישראל, יחשוף את עם ישראל למציאות קשה של עבודה זרה. האיסור על עבודה זרה וחיזוק הקשר עם הקב"ה באמצעות המצוות יסייעו לעם להתגבר על הפיתוי ללמוד מהעמים השכנים ולהימנע מעבודה זרה.

אם כן, אחרי שהמטרות הובהרו, מה החלק הבא? איך פרק ה' אמור להיפתח? תיאור המצוות.

המורה תקריא את פרק ה' פסוק א'.

הפסוק הזה הוא כותרת למצוות שיופיעו אחריו. אם כך, עכשיו אמורות להופיע עשרת הדיברות.

המורה תיתן לאחד הלומדים להקריא את פסוקים ב'-ה'.

מה מתואר בפסוקים?

הצורה בה נאמרו עשרת הדיברות. משה מזכיר לעם כי הוא אמר את עשרת הדיברות וקיישר בין עם ישראל לקב"ה, כי זו הייתה ההעדפה של עם ישראל. מדוע העם העדיף לשמוע את דבר ה' באמצעות תיווך ולא ישירות מפי ה'? מכיון שהם פחדו.

מדוע חשוב להזכיר את הדברים הללו לפני שמזכירים את הדיברות עצמם?

בפרק הקודם, ראינו כי אחת מהמטרות של עשרת הדיברות היא הרחקת העם מעבודה זרה. מכיון שבפועל, הדיברות ניתנו ע"י משה והוא עומד לחזור עליהן, ישנה סכנה שהדיברות ייתפסו כמצוותיו של משה ולא כמצוות ה'. המחשבה שמשה נתן את הדיברות, וממילא שמעמד הר סיני הוא בינו ובין עם ישראל, היא סוג של עבודה זרה – הפיכתו של אדם לאלוקים.

לכן חשוב להבהיר כי ה' רצה לדבר עם עם ישראל ולתת להם את התורה בעצמו, אך העם לא היה מוכן למעמד בסדר גודל כזה, ולכן משה רבנו שימש כמחבר וכמקשר, אבל לא חלילה כנותן הדיברות.

## הצעות להמחשה

דוגמה ממחישה – מקרינים פרסומת למסע לקברי צדיקים – כרזה או סרטון (המקום והזמן לא משנים).



בתקופתנו, אנשים רבים נוסעים לקברי צדיקים שונים להתפלל עבור דברים שונים שלהם הם זקוקים.

האם האדם מתפלל לצדיק? האם הצדיק הוא זה שייתן לו את מה שהוא צריך? ודאי שלא!

האדם מתפלל לקב"ה, ומבקש שזכויותיו הרבות של הצדיק יעמדו גם לו כדי שיקבל מה' את מה שהוא מבקש.

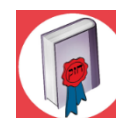
בדומה לזה – משה רבנו הוא אינו נותן התורה - הוא רק השליח ששימש להעברת השפע והאור שבה לעם ישראל, באופן שבו העם היה מסוגל ללמוד את התורה, לקיים את המצוות ולהתחבר באמצעות כך לקב"ה – נותן התורה.

## מסרים והפנמה



בין עם ישראל לקב"ה ישנו קשר מחייב שבא לידי ביטוי באמצעות קיום התורה והמצוות. גדולי ישראל משמשים כדרך ליצירת קשר עם הקב"ה, אבל הקשר איתם אינו יכול להוות תחליף להקשר עם הקב"ה בעצמו.

## סיכום



פתחנו את השיעור בידע הקודם שהיה לכולכם על מעמד הר סיני – אחד האירועים החשובים והמשמעותיים ביותר שאירעו לעם ישראל מאז ומעולם.

בשיעור הזה התמקדנו בשני עניינים:

הראשון – מטרותיו של מעמד הר סיני:

1. יצירת יראת שמים בין עם ישראל לקב"ה.

2. הענקת משמעות להיותו של עם ישראל העם הנבחר.

3. הכנת העם לחיים בארץ ישראל.

בנוסף, ראינו כי משה מזכיר לעם ישראל כי הדיברות ניתנו באמצעותו ולא ישירות מהקב"ה, על פי רצונם. הסיבה לתזכורת הזו היא להדגיש כי משה הוא לא אלוקים ולא הוא נותן מצוות. הוא רק שליח ה' המקשר בין העם לקב"ה.

את הסיכום כדאי לכתוב על הלוח, ומומלץ שהתלמידים יעתיקו אותו למחברות. בסופו של דבר, הוא חלק מבניית יחידת לימוד שלמה שתימשך מספר שיעורים. באמצעות הכתיבה, יתגבש אצל התלמידים סיכום כולל של יחידת הלימוד.

מהו האירוע המשותף לתמונות הבאות?

